

Zkušební katalog k státní maturitě
ve školním roce 2017 – 2018

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ZÁKLADNÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI

Obsah

Úvod	5
1. Zkušební oblasti	6
2. Struktura maturitní zkoušky.....	6
2.1. První zkušební celek – Písemná práce	6
2.2. Druhý zkušební celek – Český jazyk a literatura	6
3. Vzdělávací výsledky	9
3.1. Písemná práce.....	9
3.1.1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií předpokládá, že je žák schopen	9
3.1.2. Funkční užití jazykových prostředků s ohledem na jazykovou normu od žáka vyžaduje, aby uměl	9
3.2. Jazyk	10
3.3. Teorie literatury a literární historie	11
4. Technické jednotlivosti maturitní zkoušky.....	13
4.1. Trvání zkoušky	13
4.2. Forma zkoušky a způsob jejího vykonání.....	13
4.3. Pomůcky	13
5. Způsob bodování	14
5.1. Hodnocení prvního zkušební celku – Písemná práce	14
5.2. Hodnocení druhého zkušební celku – Český jazyk a literatura.....	16
6. Příklady úloh.....	17
6.1. Popis úlohy písemná práce.....	17
6.2. Popis a příklad úlohy s výběrem z více odpovědí.....	17
7. Příprava k maturitní zkoušce.....	19

Úvod

Zkouška z českého jazyka patří do povinné části státní maturity pro žáky české národnostní menšiny, kteří mají výuku českého jazyka a chtějí z něj u státní maturity skládat zkoušku.

Zkušební katalog k státní maturitní zkoušce z českého jazyka je základní zkušební dokument, který názorně popisuje, co a jakým způsobem se bude u státní maturitní zkoušky z tohoto předmětu vyžadovat ve školním roce 2017/2018.

Obsahuje všechny potřebné informace a podrobné vysvětlivky o formě a obsahu zkoušky a vymezuje přesně, co se od žáků u maturitní zkoušky očekává. Zkušební katalog vychází z platných učebních osnov pro výuku předmětu *český jazyk v gymnáziu*, schválených rozhodnutím Ministerstva vědy, vzdělání a sportu RCH, NN čís. 29/2010 ze dne 4. 3. 2010.

Úroveň zkoušky je pro všechny žáky stejná.

Zkušební katalog obsahuje sedm kapitol.

V první kapitole (*Zkušební oblasti*) se všeobecně uvádějí zkušební celky a oblasti, jejichž znalost se prověřuje.

V druhé kapitole (*Struktura maturitní zkoušky*) je představena rámcová struktura zkoušky, co se týče zkušebních celků (*Písemná práce a Jazyk a literatura*), trvání a poměru jednotlivých celků, typy úloh, jejich počet a hodnocení.

Třetí kapitola (*Vzdělávací výsledky*) obsahuje konkrétní popis toho, co má žák umět, čemu má rozumět a co musí umět udělat, aby u zkoušky uspěl.

Ve čtvrté kapitole (*Technické jednotlivosti maturitní zkoušky*) je uvedena délka trvání každého zkušebního celku, popsána forma zkoušky, způsob jejího vykonání a pomůcky, které při tom mají být použity.

V páté kapitole (*Způsob bodování*) jsou podrobněji popsány kritéria a kategorie k hodnocení písemné práce a k bodování druhého celku.

Šestá kapitola (*Příklady úloh*) obsahuje *příklady všech typů úloh* s pokyny a správným výsledkem.

V sedmé kapitole (*Příprava k maturitní zkoušce*) jsou obsaženy návody a doplňky, které mají žákům pomoci při přípravě na státní maturitu.

1. Zkušební oblasti

Zkouškou z českého jazyka se prověřují znalosti a dovednosti z jazyka, teorie literatury a literární historie, porozumění literárnímu textu a užívání českého spisovného jazyka.

2. Struktura maturitní zkoušky

Maturitní zkouška se skládá ze dvou celků, které se konají odděleně.

První zkušební celek je *Písemná práce*, kterou tvoří jedna úloha otevřeného typu. Druhý zkušební celek je *Jazyk a literatura*, který tvoří skupiny úloh uzavřeného typu.

Strukturu maturitní zkoušky znázorňuje Tabulka 1.

Tabulka 1. Struktura maturitní zkoušky

ZKUŠEBNÍ CELEK	NÁZEV	TRVÁNÍ	PODÍL Z CELKOVÉHO POČTU BODŮ	POMŮCKY	PŘÍLOHY
1.	Písemná práce	90 minut	40%	Propisovací tužka s modrou nebo černou náplní	Zadané téma písemné práce a pokyny
2.	Jazyk a literatura	90 minut	60%	Propisovací tužka s modrou nebo černou náplní	Úlohy s výchozím literárním textem a bez výchozího textu
CELKEM		180 MINUT	100%		

2.1. První zkušební celek – Písemná práce

První zkušební celek obsahuje zadání, téma, o kterém mají žáci napsat písemnou práci, a pokyny, které budou během psaní dodržovat. Rozsah písemné práce je stanoven na minimum **250 – 350** slov.

V písemné práci se hodnotí:

- jazykové vyjadřování,
- mluvnice a pravopis.

Prvky hodnocení písemné práce se uvádějí v kapitole 5. *Způsob bodování* (Tabulka 5.).

Dobře napsaná písemná práce v prvním zkušebním celku se hodnotí **40** body.

2.2. Druhý zkušební celek – Český jazyk a literatura

V druhém zkušebním celku žáci řeší úlohy uzavřeného typu, kterými se prověřují znalosti a dovednosti z jazyka, teorie literatury a literární historie a porozumění literárnímu textu.

Strukturu druhého zkušebního celku znázorňují Tabulka 2. a Tabulka 3.

Typy úloh v druhém zkušebním celku znázorňuje Tabulka 4.

Tabulka 2. Struktura druhého zkušebního celku s čtyřmi výchozími texty

HODNOCENÁ ČÁST	HODNOCENÝ JEV	TYPY ÚLOH	POČET ÚLOH	POČET BODŮ
Porozumění textu	Jazyk (fonetika a fonologie, lexikologie, morfologie, syntax, stylistika, pravopis) Teorie literatury Teorie a historie literatury a korelace s ostatními druhy umění a obory (film, divadlo, historie, dějiny umění, zeměpis...)	10 úloh s výběrem z více odpovědí (3 úlohy z jazyka, 2 z teorie literatury a 5 z porozumění textu)	40	40
Celkem			40	40

Tabulka 3. Struktura druhého zkušebního celku bez výchozích textů

HODNOCENÁ ČÁST	HODNOCENÝ JEV	TYPY ÚLOH	POČET ÚLOH	POČET BODŮ
Jazyk	fonetika a fonologie, lexikologie, morfologie, syntax, stylistika, pravopis	10 úloh s výběrem z více odpovědí	10	10
Literatura	Teorie literatury Literární historie Korelace s ostatními druhy umění a obory (film, divadlo, historie, dějiny umění, zeměpis...)	10 úloh s výběrem z více odpovědí	10	10
Celkem			20	20

Tabulka 4. Typy úloh v druhém zkušebním celku

TYP ÚLOHY	ÚLOHA S VÝBĚREM Z VÍCE ODPOVĚDÍ
Počet úloh	60
	60

Druhý zkušební celek, který obsahuje celkem 60 úloh a přináší 60 bodů, se skládá z dvou částí.

V první části s čtyřmi výchozími texty se prověřuje porozumění textu:

– 4 x 10 úloh s výběrem z více odpovědí.

V druhé části bez výchozích textů se prověřují

a) znalosti z jazyka:

– 10 úloh s výběrem z více odpovědí;

b) znalosti z literatury:

– 10 úloh s výběrem z více odpovědí.

3. Vzdělávací výsledky

V této kapitole jsou pro každou zkušební oblast uvedeny vzdělávací výsledky, tj. konkrétní popis toho, co žák musí umět, čemu musí rozumět a co musí umět udělat, aby u zkoušky uspěl.

3.1. Písemná práce

V písemné práci jakožto prvním zkušebním celku maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury se od žáka očekává, že umí:

- vytvořit text podle zadaných kritérií,
- použít jazykové prostředky, aby odpovídaly zadanému tématu,
- vytvořit myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text.

3.1.1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií předpokládá, že je žák schopen:

- rozvíjet samostatně zadané téma,
- zvolit si k tomu vhodné jazykové a stylové prostředky (styl/slohový útvar).

3.1.2. Funkční užití jazykových prostředků s ohledem na jazykovou normu od žáka vyžaduje, aby uměl:

- uplatnit své znalosti pravopisu a tvarosloví,
- vybrat si adekvátní jazykové prostředky vzhledem k danému stylu/textu (stylová zabarvenost slov),
- pojmenovat přiměřeně a věcně dané skutečnosti (význam),

Při kompoziční výstavbě textu má žák prokázat, že umí

- uplatňovat zásady kompoziční výstavby textu (úvod, hlavní část, závěr),
- vytvořit myšlenkově ucelený, strukturovaný (odstavce) a koherentní text.

3.2. Jazyk

Žáci mají umět:

- rozlišovat základní jazykozpytné pojmy
- rozlišovat zvukovou a písemnou podobu jazyka
  - rozlišovat fonémy a grafémy
- rozlišovat druhy slov a jejich morfologické kategorie
  - rozlišovat útvary národního jazyka
  - uvědomovat si některé hláskové a tvarové rozdíly mezi spisovným a nespisovným jazykem
- provádět větný rozbor (větné dvojice, podmět, přísudek, přívlastek, předmět, příslovecné určení)
  - rozlišovat větu hlavní a vedlejší
  - rozlišovat souvětí souřadné a podřadné
  - znát spojky souřadnicí a podřadnicí
- rozlišovat věty podle postoje mluvčího ke skutečnosti
- znát slovní zásobu českého jazyka
  - umět používat slovní zásobu
  - rozlišovat lexikální a gramatický význam slova
  - rozlišovat slova jednoznačná, mnohoznačná
  - určovat synonyma, homonyma, antonyma
  - rozumět přenesenému významu slova
- rozeznat specifické jevy v grafické stránce jazyka
  - napsat ve slovech správně velká písmena
  - aplikovat náležitě psaní i/y a í/ý po tvrdých a měkkých souhláskách
  - aplikovat náležitě psaní i/y a í/ý v kořenech slov
  - aplikovat náležitě psaní i/y a í/ý v předponách a příponách
  - aplikovat náležitě psaní i/y a í/ý v koncovkách
  - vyjádřit graficky shodu podmětu s přísudkem
  - označovat náležitě délku samohlásek
  - používat správně interpunkci
  - aplikovat náležitě pravopis s písmeny ě – je, s – z
  - aplikovat náležitě pravopis slov přejatých
- pochopit systém tvoření slov
  - tvořit slova předponami a příponami
  - tvořit slova zkracováním
  - rozumět přejatým slovům a používat je správně
- rozeznávat následující jazykové (funkční) styly:
  - odborný
  - publicistický
  - řečnický
  - umělecký

3.3. Teorie literatury a literární historie

Žáci mají umět:

- rozlišovat lyrické, epické, dramatické, vědecké a publicistické texty a jejich kompozici a rozumět textu
  - rozeznávat literární druhy
  - rozeznávat literární žánry
  - všímat si zvláštností v tvorbě různých autorů
  - využívat při rozboru textů znalostí z jazykové oblasti
  - rozlišovat umělecké jazykové prostředky
  - chápat úlohu literatury ve společnosti
  - spojovat a srovnávat literaturu s ostatními druhy umění a rozlišovat ji od nich
- rozeznat vývojová období české literatury od jejich počátků do současnosti:
- interpretovat díla rané středověké literatury na českém území (*Proglas; Život Konstantinův; Život Metodějův; Hospodine, pomiluj ny; Kosmova kronika*)
- interpretovat díla vrcholného středověku na českém území (*Dalimilova kronika; Vita Caroli; satiry Hradeckého rukopisu*)
- interpretovat díla husitské literatury (*Spisy Jana Husa a Petra Chelčického; Deník Václava Šaška z Bříkova*)
- interpretovat českou literaturu v období humanismu (Hynek z Poděbrad, *Májový sen*; Jan Blahoslav, *Gramatika česká*)
- Mikuláš Dačický z Heslova: *Paměti*
- interpretovat českou literaturu v období baroka (J. A. Komenský, *Labyrint světa a ráj srdce*; Bohuslav Balbín, *Učené Čechy*)
- interpretovat literaturu českého národního obrození (J. Dobrovský, *K současnému stavu české literatury*, F. L. Čelakovský, *Ohlas písní českých, Ohlas písní ruských*, Václav Kliment Klicpera, *Hadrián z Římsů, Veselohra na mostě*)
- interpretovat romantismus v české literatuře (K. H. Mácha, *Máj*; K. J. Erben, *Kytice*)
- interpretovat počátky realismu v české literatuře (K. H. Borovský, *Epigramy, Křest sv. Vladimíra*, J. K. Tyl, *Strakonický dudák*, Božena Němcová, *Babička, V zámku a podzámčí*)
- interpretovat a charakterizovat díla české literatury 2. poloviny 19. století (Jan Neruda, *Knihy veršů, Zpěvy páteční, Povídky malostranské*; Vítězslav Hálek, *Večerní písně, V přírodě, Muzikantská Liduška*; Karolína Světlá, *Kříž u potoka*; Jakub Arbes, *Newtonův mozek*; Svatopluk Čech, *Písně otroka, Výlet pana Broučka do XV. století*; J. V. Sládek, *České písně*; Jaroslav Vrchlický, *Zlomky epopoje, Noc na Karlštejně*; Julius Zeyer, *Radúz a Mahulena*; Karel Václav Rais, *Výminkáři*; Alois Jirásek, *Psohlavci*; Ladislav Stroupežnický, *Naši furianti*; Alois a Vilém Mrštíkové, *Maryša*)
- interpretovat vliv naturalismu v české literatuře (J. K. Šlejhar, *Ptáče*)
- znát představitele skupiny Česká moderna a jeho dílo (J. S. Machar, *Zde by měly kvést růže*)
- interpretovat českou literaturu na přechodu 19. a 20. století, její představitele a jejich dílo (Antonín Sova, *Z mého kraje*; Otokar Březina, *Tajemné dálky – Moje matka*; Karel Hlaváček, *Mstivá kantiléna*; Viktor Dyk, *Okno – Země mluví*; Karel Toman, *Měsíce*; Fráňa Šrámek, *Života bído, přec tě mám rád, Splav*; Petr Bezruč, *Slezské písně*; František Gellner, *Po nás ať přijde potopa!*; Stanislav Kostka Neumann, *Knihy lesů, vod a strání*)
- interpretovat českou prózu první poloviny 20. století, její představitele a jejich dílo (Jaroslav Hašek, *Osudy dobrého vojáka Švejka*; Vladislav Vančura, *Rozmarné léto*; Ivan Olbracht, *Nikola Šuhaj loupežník, Koločava*; Karel

Čapek, *Hordubal, Povětroň, Obyčejný život*; Karel Poláček, *Muži v ofsajdu*; Jakub Deml, *Moji přátelé*; Jaroslav Durych, *Bloudění*)

- interpretovat českou poezii první poloviny 20. století, její představitele a jejich dílo (Jiří Wolker, *Host do domu, Těžká hodina, Svátý kopeček*; Josef Hora, *Domov – Zpěv rodné zemi*; Jaroslav Seifert, *Poštovní holub, Na vlnách T.S.F, Maminka*; Vítězslav Nezval, *Podivuhodný kouzelník*, Konstantin Biebl, *S lodí, jež dováží čaj a kávu, Nový Ikaros*; František Halas, *Kohout plaší smrt*; Vladimír Holan, *Terezka Planetová*; František Hrubín, *Romance pro křídlovku*; Bohuslav Reynek, *Rty a zuby*; Jiří Orten, *Čítanka Jaro, Ohnice*;
- interpretovat české drama první poloviny 20. století, jeho představitele a jejich dílo (Jaroslav Hilbert, *Vina*; Fráňa Šrámek, *Měsíc nad řekou*; Kabaret Červená sedma – písničkář Karel Hašler; Karel Čapek, *Bílá nemoc, R.U.R.*; Osvobozené divadlo, Voskovec, Werich a Ježek, Jiří Voskovec – Jan Werich, *Rub a líc*; Emil František Burian, *Vojna*)
- interpretovat českou literaturu období 1945 – 1948, její představitele a jejich dílo (Jiří Kolář, *Abeceda osudu*; Josef Kainar, *Lazar a píseň*; František Listopad, *Sláva uštknutí*; Ludvík Kundera, *Z poezie*; Jan Zahradníček, *Znamení moci*; Julius Fučík, *Reportáž psaná na oprátce*; Adolf Branald, *Ztráty a nálezy*; Miloš Václav Kratochvíl, *Dobrá kočka, která nemlsá*; Egon Hostovský, *Úkryt*; Jan Drda, *Němá barikáda – Vyšší princip, Včelař*, drama *Hrátky s čertem*)
- interpretovat českou literaturu od roku 1948 do poloviny padesátých let, její představitele a jejich dílo (Vítězslav Nezval, *Zpěv míru*; Konstantin Biebl, *Únor 1948*; Jiří Marek, *Muži jdou ve tmě*; Jiří Weil, *Život s hvězdou*; Jan Otčenášek, *Romeo, Julie a tma*; Norbert Frýd, *Krabice živých*; Vladimír Neff, *Zlá krev*; Miroslav Stehlík, *Mordová rokle*)
- interpretovat českou literaturu druhé poloviny padesátých let a šedesátých let, její představitele a jejich dílo (Jiří Šotola, *Co a jak*; Karel Šiktanc, *Nebožka Smrt*; Miroslav Florian, *Odliv noci*; Miroslav Holub, *Jdi a otevři dveře, Kam teče krev*; časopis *Host do domu*, Oldřich Mikulášek, Agogh; Jan Skácel, *Kolik příležitostí má růže, Smuténka*; Václav Hrabě, *Blues pro bláznivou holku*; Karel Ptáčník, *Ročník jednadvacet*; Arnošt Lustig, *Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou*; Karol Sidon, *Sen o mém otci*; Karel Michal, *Bubáci pro všední den*; Jan Procházka, *Ucho*; Iva Hercíková, *Pět holek na krku*; Divadlo sedmi malých forem, Semafor; Jiří Suchý, *Klokočí*; Ivan Vyskočil, *Haprdans neboli Hamlet, princ dánský*; Pavel Kopta, *Abeceda*)
- interpretovat českou oficiální literaturu od let sedmdesátých do roku 1989, její představitele a jejich dílo (Ivan Skála *Posel přichází pěšky*; Jan Pilař, *Krajinou pádí kuň*; Karel Sýs, *Knihla přísloví*; Jiří Žáček, *Aprílová škola, Básně*; Petr Skarlant, *Paříž, Paříž!*; Jaromír Nohavica, *Dokud se zpívá*; Bohumil Hrabal: *Pábitelé, Ostře sledované vlaky, Postřižiny*; Ladislav Fuchs, *Pan Theodor Mundstock, Spalovač mrtvol*; Ota Pavel, *Jak jsem potkal ryby, Smrt krásných srnců*; Helena Šmahelová, *Já a moji drazí*; Jaroslav Dietl, *Nemocnice na kraji města*)
- interpretovat českou samizdatovou a exilovou literaturu, její představitele a jejich dílo (Karel Kryl, *Bratříčku, zavírej vrátka, Kniška Karla Kryla*; Jaroslav Hutka, *Požár v bazaru*; Milan Kundera, *Nesnesitelná lehkost bytí, Žert*; Josef Škvorecký, *Zbabělci*; Pavel Kohout, *Kde je zakopán pes*; Ivan Klíma, *Láska a smetl*; Zdena Salivarová, *Honzlová*; Václav Havel, *Zahradní slavnost*)
- interpretovat českou literaturu po roce 1989, její představitele a jejich dílo (Egon Bondy, *Na střepech volnosti*; Ivan M. Jirous, *Magorovo borágo*; Michal Viewegh: *Báječná léta pod psa, Výchova dívek v Čechách*; Jiří Kratochvíl, *Medvědí román*; Michal Ajvaz, *Návrat starého varana*; Jan Balabán, *Možná, že odcházíme*)

4. Technické jednotlivosti maturitní zkoušky

4.1. Trvání zkoušky

Maturitní zkouška z českého jazyka je psaná zkouška, která trvá **180** minut.

Průběh prvního zkušební celku (*Písemná práce*) je časově oddělen od druhého zkušební celku a trvá celkem **90** minut.

Také druhý zkušební celek (*Jazyk a literatura*) trvá celkem **90** minut.

Rozvrh provedení obou zkušebních celků bude uveřejněn v *Průvodci státní maturitní zkouškou* a na stránkách *Nacionálního centra pro zjišťování výsledků vzdělávání* (www.ncvvo.hr).

4.2. Forma zkoušky a způsob jejího vykonání

První zkušební celek – písemná práce

Žákům se předají bezpečnostní obaly, v kterých je zvlášť zkušební knížka, list na koncept, list na čistopis a dva listy pro hodnotitele.

Na první pravé straně uvnitř zkušební knížky jsou otištěny pokyny k vypracování písemné práce. Žáci mohou při formulování písemné práce psát koncept, ale konečný text písemné práce musí přepsat na čistopis.

Druhý zkušební celek – Jazyk a literatura

Žákům se předají bezpečnostní obaly, v kterých je zvlášť zkušební knížka a listy na odpovědi.

Na první pravé straně uvnitř zkušební knížky jsou otištěny pokyny k řešení úloh v testu.

Ke každé úloze je uveden návod k řešení, který obsahuje i způsob, jak se má označit správná odpověď, proto se žákům doporučuje, aby si ho pozorně přečetli.

4.3. Pomůcky

Pomůcky, které je dovoleno používat během obou zkušebních celků, jsou propisovací tužky s modrou nebo černou náplní.

5. Způsob bodování

Celkový počet bodů je **100**.

5.1. Hodnocení prvního zkušebního celku – Písemná práce

Dobře napsaná písemná práce v prvním zkušebním celku se hodnotí **40** body, představuje tedy 40 % zkoušky.

Hodnotitelé písemných prací jsou kvalifikovaní pracovníci, kteří při hodnocení postupují podle společné klasifikační stupnice.

Prvky hodnocení prvního zkušebního celku znázorňuje Tabulka 5.

Tabulka 5. Prvky hodnocení prvního zkušební celku

	HODNOCENÝ JEV	MAXIMÁLNÍ POČET BODŮ	PODÍL ČÁSTI NA CELKOVÉM POČTU BODŮ	
A Kompozice	A1 Pochopení zadaného tématu	5	50%	
	A2 Logická stavba textu (návaznost vět a jejich bohaté členění)	5		
	A3 Bohatá slovní zásoba	4		
	A4 Náležité použití jazykových prostředků	3		
	A5 Členění na odstavce (úvod, hlavní část, závěr)	3		
B Mluvnice	B1 Správné skloňování podstatných jmen	2	20%	
	B2 Správné skloňování přídavných jmen	2		
	B3 Správné časování sloves	2		
	B4 Shoda podmětu s přísudkem	2		
C Pravopis	C1 Psaní velkých písmen	2	30%	
	C2 Psaní tvrdých a měkkých souhlásek	2		
	C3 Psaní vyjmenovaných slov	2		
	C4 Náležitá délka samohlásek	2		
	C5 Správná interpunkce	2		
	C6 Pravopis slov s písmeny (grafémy) ě – je, s – z, k – g, h – ch aj.	2		
	CELKEM	40	100%	

Zvláštní situace při hodnocení

Písemná práce se nebude hodnotit a dostane 0 bodů:

- jestliže se žák vyjadřuje nevhodně,
- jestliže žák nenapsal text formou písemné práce,
- jestliže žák na listu pro písemnou práci kreslí, ilustruje,
- jestliže se žák nedrží zadaného tématu,
- jestliže písemná práce neobsahuje dostatečný počet slov (toleruje se o 10 % méně než minimální počet slov),
- jestliže rukopis není čitelný,
- jestliže je napsán tiskacími písmeny.

5.2. Hodnocení druhého zkušebního celku – Český jazyk a literatura

Za správné zpracování druhého zkušebního celku žák získává maximálně 60 bodů.

Každá správně označená nebo formulovaná celá odpověď v druhém zkušebním celku se hodnotí jako jeden bod.

6. Příklady úloh

V této kapitole jsou obsaženy příklady úloh. Ke každému příkladu je uveden návod; správná odpověď a vzdělávací výsledek a správná odpověď jsou navíc uvedeny u úloh s výběrem z více odpovědí.

6.1. Popis úlohy písemná práce

Pozorně si přečtete téma písemné práce, návod a pokyny, které následují.

Návod

Svou písemnou práci vypracujte jako jednotný celek, který bude mít **úvod, hlavní část a závěr**.

Soustředte se přitom **na gramatickou a pravopisnou správnost**.

Pokyny můžete využít pro sestavení **osnovy** textu; všechny pokyny nemusíte do textu zahrnout a nemusíte ani zachovat jejich následující pořadí. Podle vlastního uvážení můžete některé vhodné do osnovy přidat.

Téma

Co pro mě znamená mobilní telefon?

Pokyny

1. Popište výhody a nevýhody mobilního telefonu.
2. Popište, jaké vybavení má váš mobilní telefon.
3. Popište situace, při kterých pro vás byl mobilní telefon zvlášť užitečný.
4. Popište svůj vlastní vztah k telefonování mobilem, kdy je přínosné a kdy je na obtíž.
5. Posudte, zda je slušné telefonovat, když jste ve společnosti.

6.2. Popis a příklad úlohy s výběrem z více odpovědí

V následujících úlohách je správná jen **jedna** z odpovědí.

Správnou odpověď označte znakem X pouze **na listu na odpovědi**, označená na jiném místě se nebude bodovat.

Který z následujících autorů psal dramata?

- A. Antonín Jaroslav Puchmajer
- B. Josef Dobrovský
- C. Josef Jungmann
- D. Václav Kliment Klicpera

SPRÁVNÁ ODPOVĚĎ: D. Václav Kliment Klicpera

VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDEK: interpretovat literaturu českého národního obrození

ZPŮSOB BODOVÁNÍ:

1 bod – správná odpověď

0 bodů – chybně, bez odpovědi nebo označeno více odpovědí

Jaký umělecký prostředek je ve verších:

Haj si mne. Braň si mne. Neoslyš matky.

Haj si mne. Braň si mne. Ať shoří statky?

- A. anafora
- B. epanastrofa
- C. epifora
- D. epizeuxis

SPRÁVNÁ ODPOVĚĎ: A. anafora

VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDEK: teorie literatury/umělecké jazykové prostředky

ZPŮSOB BODOVÁNÍ:

1 bod – správná odpověď

0 bodů – chybně, bez odpovědi nebo označeno více odpovědí

SPRÁVNÁ ODPOVĚĎ: D. zastaralé

VZDĚLÁVACÍ VÝSLEDEK: jazyk/lexikologie

ZPŮSOB BODOVÁNÍ:

1 bod – správná odpověď

0 bodů – chybně, bez odpovědi nebo označeno více odpovědí

Jaké slovo je *škapulíř*?

- A. slangové
- B. nářeční
- C. odborné
- D. zastaralé

7. Příprava k maturitní zkoušce

Pokyny pro žáky, kteří se připravují k státní maturitě

Literaturu k přípravě na maturitní zkoušku tvoří všechny učebnice, které povolilo Ministerstvo vědy, vzdělávání a sportu pro vyučování na gymnáziích.

Konkrétní popis toho, co žák musí umět, čemu musí rozumět a co musí umět udělat, aby u zkoušky uspěl, obsahují vzdělávací výsledky.

Ve vzdělávacích výsledcích pro oblast literatury jsou zastoupena literárně historická období, literární díla, autoři a literární směry podle platných učebních osnov pro výuku předmětu český jazyk v gymnáziu, schválených rozhodnutím Ministerstva vědy, vzdělávání a sportu RCH.

Ve vzdělávacích výsledcích pro oblast jazyka je zastoupena nejdůležitější látka z čtyřletého středního vzdělání. Znalost českého spisovného jazyka se hodnotí především v písemné práci v prvním zkušebním celku a znalosti gramatiky a pravopisu v některých úlohách druhého zkušebního celku.

Úspěch zkoušky záleží i na znalosti způsobu zkoušení.

Žákům se doporučuje k úspěchu zkoušky:

- důkladná znalost literatury,
- znalost zkušebních celků a příkladů úloh,
- detailní seznámení s obsahem katalogu požadavků ke zkoušce,
- seznámení s materiály, které uveřejnilo *Nacionální centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání*,
- vypracování ukázkové zkoušky.

